

TESTATTUJA TOIMIA **NAISTEN TYÖLLISYYTEEN**

MASTO-HANKE | Maina Seppälä & Tuija Suikkanen-Malin (toim.)

MASTO - Maahanmuuttajien työllisyyden ja osallisuuden edistäminen (2016-2017)

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Julkaisun numero B. 17:2017

Toimitus: Maina Seppälä & Tuija Suikkanen-Malin

Taitto: Petri Hurme, Vinkeä Design Oy

Kuvitus: Emma Kailio

ISSN: 1458-9443

ISBN (nid.): 978-952-5463-27-9

ISBN (PDF): 978-952-5463-28-6

2017

SISÄLLYS

Masto-hankkeen työpaketit polkuina	4
Arvoverkko	6
Osallistavat ryhmätyömenetelmät	10
Naisena ja perheenä Suomessa - kulttuuripaketti maahanmuuttajanisille	16
Osaamisen näyttäminen	18
Osaajatorit	22
Yrittäjyyden edistäminen	26
Henkilökohtainen yrittäjyysvalmennus	27
Käyttäjäprofiilit	29

MASTO-HANKKEEN TYÖPAKETIT POLKUINA

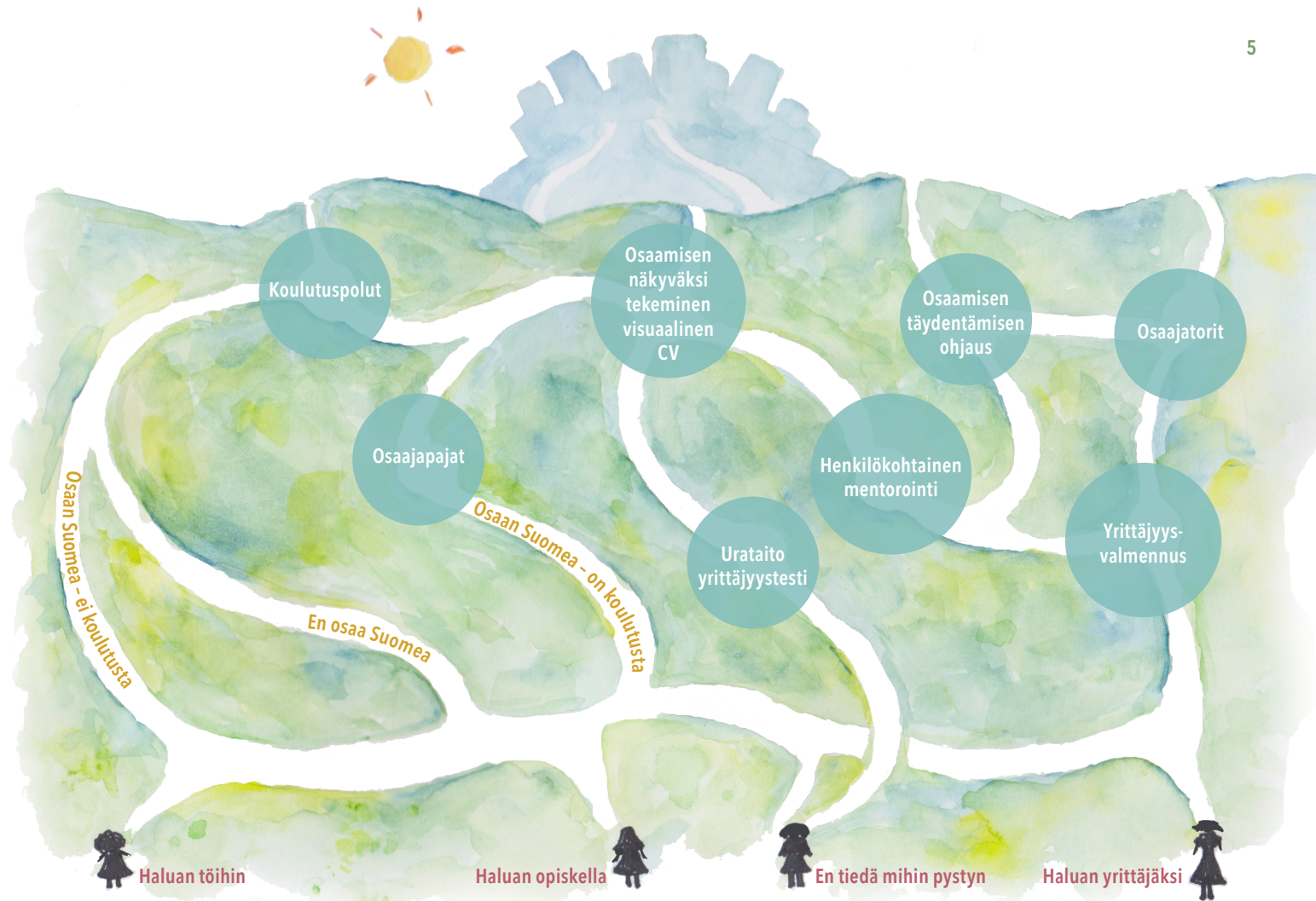
Tämä opas on tarkoitettu sekä maahanmuuttajille että maahanmuuttotyötä tekeville ammattilaisille. Kyseessä on menetelmäopas, johon on kerätty Masto-hankkeessa (2016–2017) testattuja menetelmiä. **MASTO - maahanmuuttajien työllisyyden ja osallisuuden edistäminen** -hankkeessa keskeisenä tavoitteena oli maahanmuuttajanaisten työllisyyden ja osallisuuden edistäminen Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson alueella.

Hankesuunnitelman työpaketit olivat:

1. Maahanmuuttajataustaisten naisten osaamisen tunnistaminen ja täydentäminen
2. Osallisuuden vahvistaminen
3. Palveluprosessien ja monialaisen yhteistyön kehittäminen
4. Valmentaminen työelämään ja yrittäjyyteen
5. Arviointi ja palautteen saaminen

Tässä oppaassa olevat menetelmät sopivat maahanmuuttotaustaisten henkilöiden kanssa työs-kentelyyn ja ovat vapaasti käytettävissä. Oppaassa käydään läpi erilaisia työllisyyttä ja osallisuutta edistäviä menetelmiä ja esitellään kuusi käyttä-jäprofiilia, joiden kautta on mahdollista peilata itseään ja omaa tilannettaan. Profileista on saatavilla myös pelikortit, joiden avulla voi tunnistaa itsensä ja mahdolliset tulevaisuuden suuntaviivat.

Johdantona olevaan polkukuvaan on piirtnyt monenlaiset lähtötilanteet ja erilaiset polut, joiden kautta kuljetaan kohti tulevaa. Polkuja ja lähtö-tilanteita on monenlaisia, mutta myös erilaisia menetelmiä on olemassa runsaasti. Hankkeen aikaisissa toimissa korostui yksilöllisen valmen-nuksen ja henkilökohtaisen ohjauksen tarve kai-kissa vaiheissa.

Daniela Grudinschi

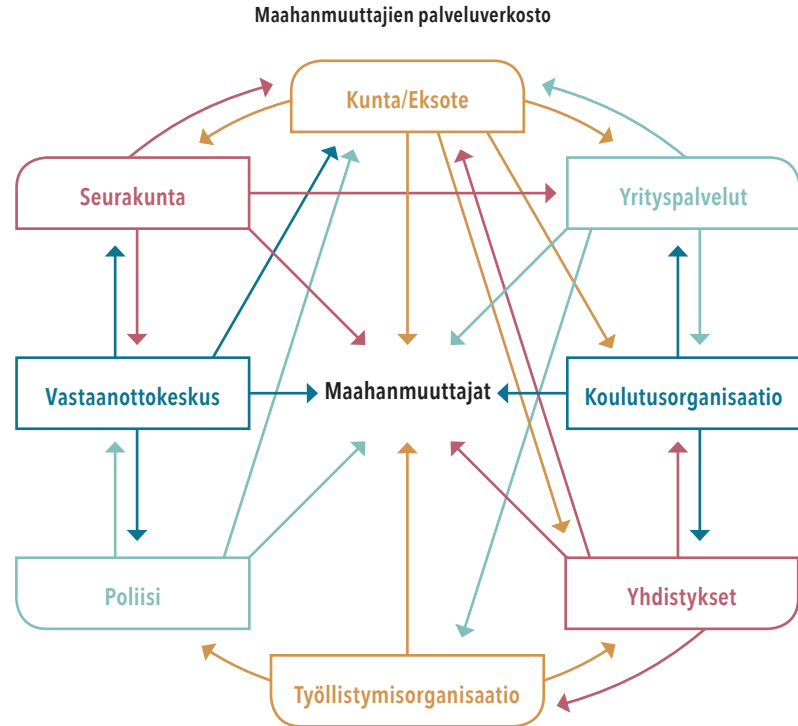
ARVOVERKKKO

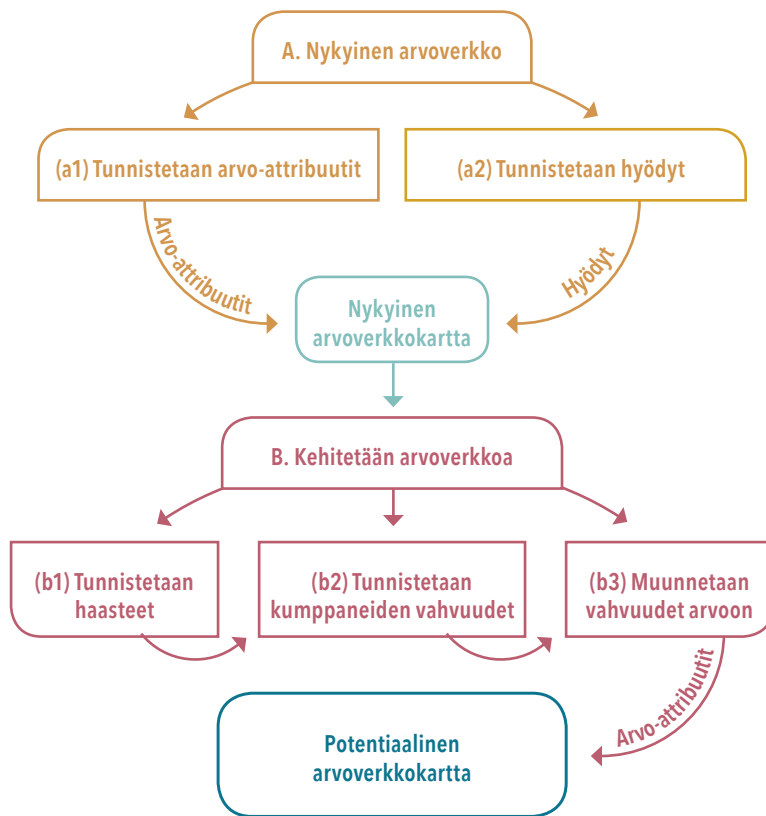
Arverkkomenetelmä verkostojohtamisen työkaluna

Arverkkotyöskentely tavoitteena on toimijoiden yhteistyön ja tuottavuuden parantaminen

- **Arverkkko** on toisilleen lisäarvoa/hyötyä tuottavien kumppanuuksien verkosto.
- Arverkkossa lisäarvo syntyy eri toimijoiden avoimen yhteistyön tuloksena.
- Yhteistyö voidaan mallintaa arverkkokartan avulla.

Arverkkokartta on tehokas visuaalinen työkalu, jolla voidaan helposti hahmottaa mitkä ovat hyödyt yhteistyöstä (mitä hyötyjä jokainen toimija saa yhteistyöstä). Sen avulla *voidaan helposti ymmärtää miten roolit jaetaan yhteistyössä.*

Arvoverkko-kartoitusmenetelmä (Grudinski, 2014)

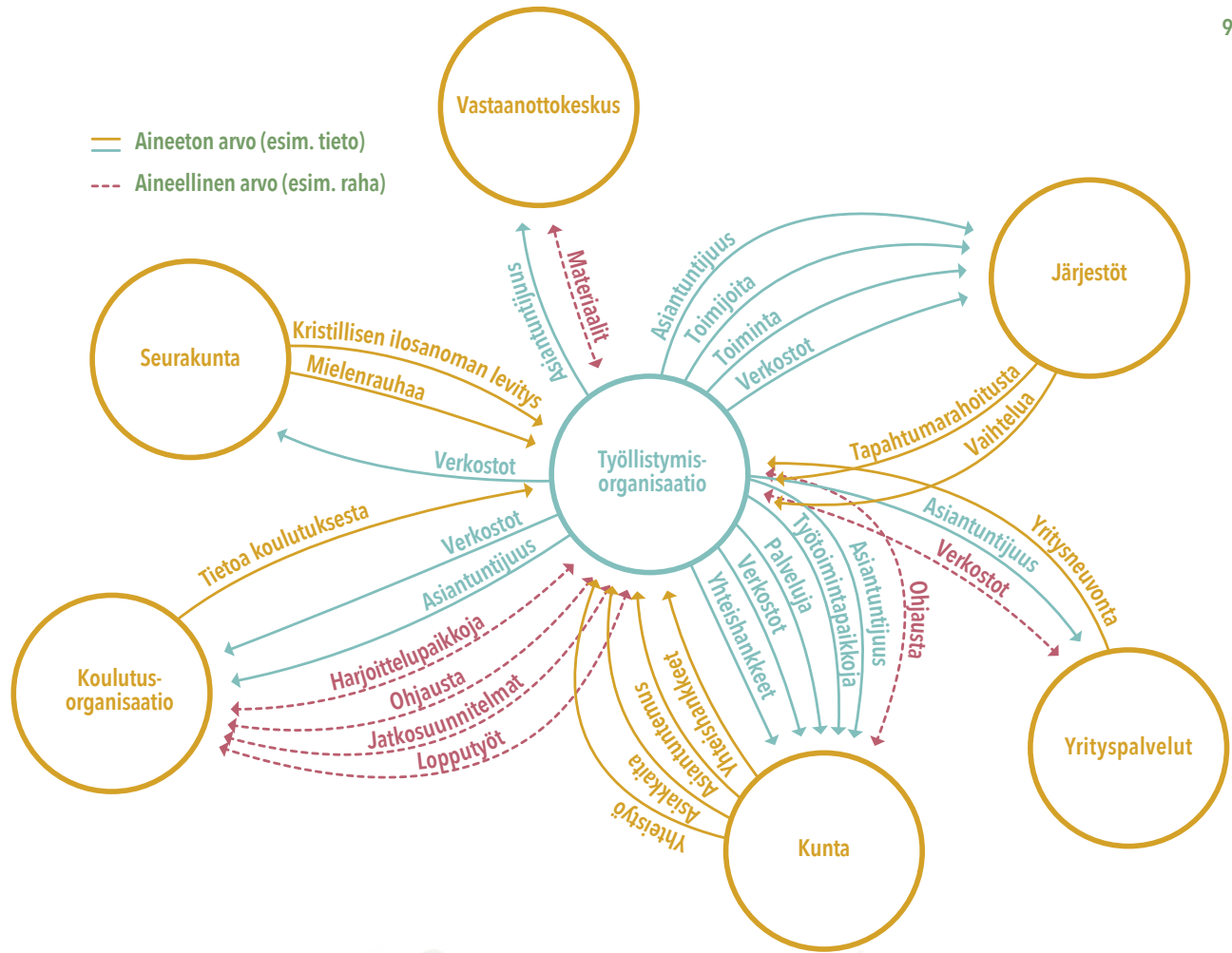
Menetelmän tarkoitus on kehittää toimijoiden nykyinen arvoverkkoa. Tässä kehittämistyössä apuna on hahmottaa alkutilanne piirretyn arvo-verkon avulla. Arvo-verkon piirtämisessä käytetään menetelmätyökalua, jonka prosessikuvaus on seuraavalla sivulla.

Arvoverkkotyöskentely ja sen tulokset

- Työskentely järjestetään työpajoissa, johon osallistuvat kaikki verkoston toimijoiden edustajat
- Arvoverkko kuvaa toimijoiden yhteistyön ja auttaa parantamaan asiakkaan saamaa palvelua
- Tuloksina saadaan
 1. palvelukartta (asiakkaille) ja
 2. toimijoiden arvoverkkokartat
- Lisäksi pyritään löytämään konkreettisia ratkaisuja haasteisiin
- Usein syntyy myös kehittämisideoita ja innovaatioita
- Kunkin toimijan vahvuuksista lähtevä tarkastelu antaa pohjan haasteiden ratkaisemiseen

Toimijoiden arvoverkkokartat ja sen hyödyt

- Tässä kuvassa on piirretty työllistymisorganisaatioiden näkemys arvoverkosta, joka syntyy yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa
- Jokaisen toimijan näkemys ja käsitys arvoverkosta on oman näköinen karttansa
- Arvoverkkokarttojen avulla on helppo hahmottaa, mitä hyötyä jokainen toimija saa yhteistyöstä
 - » monesti toimijat eivät hahmota miten monenlaisia hyötyjä he saavat ja antavat
- Arvoverkkokartan tiedostaminen motivoi toimijoita sitoutumaan yhteistyöhön
- Karttojen perusteella on myös helpompi jakaa rooleja verkostossa

Sanna Haapanen & Tuija Suikkanen-Malin

OSALLISTAVAT RYHMÄTYÖMENETELMÄT

Unelmapajat

Unelmapajan tarkoitus on saada käyttäjymmärrys (palvelumuotoilun käsite) pajaan osallistujista. Käyttäjymmärrys on lähtökohta palvelun suunnittelulle, jossa kartoitetaan toimintaa aloitettaessa osallistujien tarpeet ja toiveet. Mikäli kartoitetaan olemassa olevaa palvelua, niin käyttäjymmärryksessä sisäistetään myös nykyisen palvelutason hyödyt, puutteet ja mahdollisuudet.

Unelmapaja on kolmivaiheinen ja pituudeltaan 3–4 tuntia. Ihanne määrä osallistujia on 6–10 henkilöä.

Unelmapajojen vaiheistus:

1. Tilaisuuden aloitus: ”Keitä me olemme?”
2. Työskentelyä: ”Kuka minä olen?”
3. Työskentelyä: ”Millaisesta tulevaisuudesta unelmoin?”

Työskentelyohje vaiheeseen 1: ”Kuka minä olen?”

Osallistujille jaetaan kollaasipohja A3-kokoisena (kuva 1) ja sen ohjeistus (kuva 2). Tilassa on tarjolla kirjoitus- ja piirustusvälineitä, aikakauslehtiä, saksia ja liimaa.

Osallistajat saavat valita toimintatapansa. Kollaasipohjan voi täyttää leikkaamalla lehdistä kuvia ja tekstejä, piirtäen kirjoittaen tai sekoittaen useita menetelmiä.

Kollaasien valmistuttua kukin kertoo omasta kollaasistaan sen mitä haluaa. Ohjeistus on tarkoitettu osallistujille selventämään kollaasin tekoa.

Työskentelyohje vaiheeseen 2: "Millaisesta tulevaisuudesta unelmoin?"

Tulevaisuuden muistelun idea:

- Tulevaisuuden muistelu ei ole leikkiä siitä, että ollaan tulevaisuudessa. Tulevaisuuden muistelussa yritetään sen sijaan auttaa jokaista kertomaan ne ajatukset, jotka ovat jo läsnä nykyisyydessä.
- Kysymystavan kautta autetaan itse kutakin ajattelemaan ääneen tulevaisuutta koskevia toiveitaan ja huoliaan.
- Menetelmän avulla pyritään tulevaisuutta koskevien ajatusten monipuolistamiseen ja rikastamiseen.
- Eri ihmiset näkevät, kuulevat, ja muistavat asioita eri tavoin. Kukin katsoo asioita omasta näkökulmastaan. Eri näkemysten esiin saaminen on tulevaisuuden muistelussa olennaista. Näin saadaan monipuolisempia ajatusvaihtoehtoja esille. (Eriksson ym. 2006.)

Aloitushjeistus: Nyt on vuosi kulunut tästä päivästä, on xx. päivä xx kuuta ja vuosi (nykyinen + 1). Asiat ovat nyt hyvin, mieti miten ne ovat sinun kannalta?

Tulevaisuuspujan toteutuksessa on vaihtoehtoisia toteutuksia. Kollaasipohja (kuva) tai esim. legojen käyttö. Etäännytys sen vuoksi, ettei tiedä kuinka traumaattisissa oloissa kukin elää ja onko hänellä turvaverkkoa.

Tulevaisuus kollaasi ja ohjeet:

socom.fi/wp-content/uploads/2017/12/

[Masto_kuka_minä_olen_kollaasipohja.pdf](#)

Lego-ohjeistus: Rakenna legoista kuvaus arkesi rakenteista ja valitse legoukoista hahmo, joka esittää tarinassa sinua. Anna hahmolle nimi.

Apukysymyksiä mikäli tarvitsee: Miten asiat ovat hahmon kannalta tässä (nyt + 1) ajassa? Mistä hahmo saa elantonsa? Missä hahmo asuu ja keiden kanssa? Mitä hahmo teet vapaa-ajalla? Jne.

Seuraavaksi siirrytään hahmon (osallistuja siirtyy hahmon rooliin) haastatteluun:

Ryhmän vetäjä haastattelee hahmoa. (On tärkeää pysyä hahmon elämässä!)

- Mitä (x) itse teit myönteisen kehityksen aikaansaamiseksi?
- Mistä sait tukea?
- Millaista tukea sait?
- Mistä olit huolissasi silloin vuosi sitten?
- Mikä sai huolesi hälvenemään?

Edellä olevat viisi kysymystä kysytään myös kollaasin tehneiltä.

Lopuksi siirrytään takaisin tähän päivään ja keskustellaan siitä, miten pajan järjestäneiden toiminta voisi olla tueksi ja avuksi?

Mitä kukin läsnäolija aikoo tehdä seuraavaksi, jotta suunnitelma toteutuisi?

Haastattelujen yhteydessä kirjataan kustakin teemasta nousseet asiat omien otsikoiden alle. Otsikot:

- **hyvätilanne,**
- **omat teot ja tuki,**
- **huolet/huolten väheneminen,**
- **suunnitelma**

Lähteet:

Eriksson, E., Arnkil, T., Rautava, M. Ennakointi-dialogeja huolen vyöhykkeillä. Verkostokonsultin käsikirja – ohjeita verkostomaiseen työskentelyyn. Stakes Työpapereita 29/2006.

Kokko, Riitta-Liisa. Tulevaisuuden muistelu-palaveri – Toiveikkuutta tuottava yhteistyömenetelmä. Yhteiskuntapolitiikka 2007, 2. 166–174

Tuula Iivarinen & Virpi Ristimäki

NAISENA JA PERHEENÄ SUOMESSA – KULTTUURIPAKETTI MAAHANMUUTTAJANAISILLE

Kulttuuripaketti on luentosarja, joka on suunnattu maahanmuuttajataustaisille naisille. Kulttuuripaketti sisältää tietoa suomalaisesta kulttuurista ja Suomessa asumiseen liittyvistä kysymyksistä.

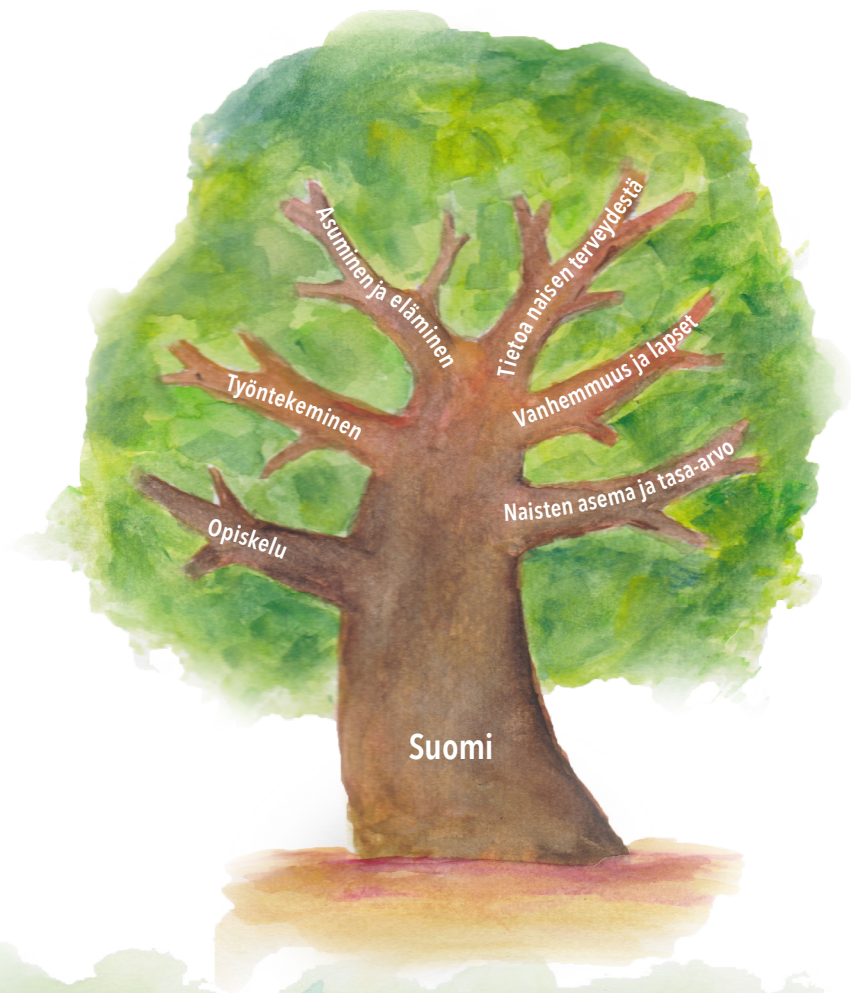
Kulttuuripaketin suunnittelusta ja toteutuksesta hankkeessa vastasi Saimaan ammattikorkeakoulu. Kulttuuripaketti on kokonaisuus, joka on monistettavissa ja se on helppo viedä muillekin paikkakunnille.

Kulttuuripaketin kohderyhmä on maahanmuuttajataustaiset naiset, jotka saattavat olla yhteiskunnasta syrjäytymisvaarassa. Kulttuuripaketti jakaa tietoutta ja kutsuu osallisuuteen.

Kulttuuripaketin illoissa naisille ja heidän puolisoilleen ja perheilleen järjestetään noin kahden

tunnin kestoisia tapahtumia. Tapahtumat ovat suomenkielisiä, jolla tuetaan kielitaidon kehittymistä. Tarvittaessa tulkkausta voidaan tehdä, mutta pääsääntöisesti kielenä on Suomen kieli.

Sisältöön kuuluu kuusi pääteemaa, joiden ympärille tietoisuus rakennetaan. Kulttuuripaketti käsittelee suomen kulttuuriin liittyviä teemoja ensin yleisemmällä tasolla, kuten Opiskelu Suomessa tai Asuminen Suomessa. Aihealueisiin voi syventyä myöhemmin, kun osallistujat ovat tutumpia ja rohkenevat keskustella avoimesti naisen terveyteen liittyvistä asioista. Luentoillat muokkaantuvat osallistujien näköisiksi, ryhmän sisäinen tutuus, kielitaito ja keskinäinen luottamus vaikuttavat käsiteltävien asioiden luonteeseen.

Minna Halinen-Balkir & Sari Jokimies & Ksenia Sharapova

OSAAMISEN NÄYTTÄMINEN

Kuinka tehdä ansioluettelo - CV

Maston vinkit hyvään ansioluetteloon

Ennen ansioluettelon tekoa:

- Mieti aina ensin kuka lukee ansioluettelosi
- Muokkaa ansioluettelo aina jokaista työpaikkaa varten erikseen

Ansioluettelon rakenne:

1. Osaaminen ja taidot, usein myös tavoitteet
2. Työkokemus: tehtävänimike ja työnantajan nimi, lisäksi lyhyt kuvaus työtehtävistä
3. Koulutus
4. Kielitaito
5. IT-aidot
6. Harrastuksia (2–3)
7. Suosittelijat (1–2)

Osaaminen

Tähän osioon omaa osaamista ja erikoistaitoja.

Lauseita voidaan rakentaa siten, että kuvataan ensiksi lyhyesti oma osaaminen.

”Myyntitehtävät ovat ehdottomasti ominta alaani.”

Edellistä lyhyttä kuvaavaa lausetta seuraa perusteluvaihe.

”Viiden vuoden myyntikokemus yritys X Oy:ssä on kouluttanut minusta alan ammattilaisen. Myös merkonomin tradenomin koulutukseni on antanut minulle hyvän osaamis pohjan xxx-myyntiin alalle.”

Osaamista kuvataan edelleen siten, että kaikki työkokemus ja taidot pyritään rakentamaan yhtenäiseksi juuri tätä työpaikkaa ajatellen.

Kielitaito

Kielitaito pyritään ilmaisemaan käyttämällä kuvaavia sanoja.

Myös vähäinen kielitaito kannattaa kirjoittaa.

”Käytännön englannin kielen taitoni on sujuvaa.”

”Englannin kielen taitoni on monipuolista.”

”Ranskan kielen taitoni on päivitettävissä.”

”Ranskan kielellä pärjään arkitilanteissa.”

”Vuoden työskentely vuonna 1998 Englannissa on kehittänyt kielitaitoani sekä kykyä tulla toimeen erilaisessa kulttuuriympäristössä.”

Video CV (noin 1 minuutti)

1. Suunnittele kuinka esittelet itsesi. Lyhyt esittely itsestä, koko nimesi, missä asut, mistä olet kiinnostunut. Ennen kuin aloitat, mieti, mitä haluat näyttää videolla. Video-cv täydentää kirjallista hakemustasi. Kuva kertoo paljon ja nopeasti.
2. Herätä kiinnostus. Valikoi mitä aiot kertoa. Ensimmäiset 10 sekuntia ovat tärkeimmät.
3. Tee käsikirjoitus. Suunnittele, mitä haluat tuoda esiin ja miten. Kerro lyhyesti työkokemuksestasi ja koulutuksestasi, kuvaile tärkeimpiä aikaansaannoksiasi. Lopuksi perustelu, miksi sinut pitäisi palkata ja kohtelias pyyntö päästä haastatteluun.
4. Valmistaudu. Harjoittele sanottavasi hyvin, luot itsestäsi vakuuttavan

vaikutelman. Valmistaudu videokuvaukseen samalla tavalla kuin työhaastatteluun. Pukeudu työympäristösi mukaan. Hymyile ja ole pirteä sekä ryhdikäs.

5. Kerro viestisi kameralle ja katsojalle, älä lue suoraan paperista.
6. Kuvaa itse tai pyydä apua. Käytä hyvää kameraa (kännykkää), jalustaa ja neutraalia taustaa. Pyydä myös palautetta. Kuvaa päivänvalossa. Varmista myös äänen laatu.
7. Editoi ja valikoi. Katso tuotoksesi läpi useita kertoja. Valitse, mitä otoksia voit käyttää, mitä et. Video-cv on vain lisä työhakemukseesi.
8. Älä tee yleisesittelyä. Teen video-cv aina haetun paikan mukaisesti.
9. Jos et halua editoida: Harjoittele niin hyvin, että saat videon kerralla kuvattua.

Esimerkkejä editointisovellutuksista: iMovie, Quik Free Video Editor, Easy Video Editor

Maston vinkit hyvään työhakemukseen

- Tee hakemuksesta selkeä ja tiivis: pituus yksi sivu ja sisällä on kolme tai neljä kappaletta
- Laita viittaus siihen hakemukseen, mihin olet vastaamassa ja vastaa selkeästi jokaiseen pyydettyyn asiaan
- Tee aina yksilöity hakemus jokaiseen potentiaaliseen työpaikkaan
- Luo mielenkiintoinen aloituskappale, joka herättää huomion ja luo mielenkiinnon lukijalle
- Kirjoita selkeästi ja ytimekkäästi. Lue kirjoitus useasti uudestaan ja pyydä toista henkilöä tarkistamaan mahdolliset virheet.
- Ole rehellinen kaikessa mitä kirjoitat
- Perustele jokainen asia, mitä hakemukseen laitat; palkkapyyntö, miksi haet työtä, miksi juuri sinä sovit siihen
- Vastaa työpaikkailmoituksessa esitettyihin pyyntöihin
- Näytä työhakemuksessa parhaat ominaisuutesi, jotka vastaavat työnantajan toiveisiin

- Ole yhteydessä työpaikkaan ennen hakemuksen tekoa. Mielenkiintoa osoittamalla voit jäädä helpommin myös rekrytoijan mieleen.
- Muista viitata hakemuksessa keskusteluihin, jos käyt niitä ennen hakemuksen laatimista
- Pyydä ulkopuolista mielipidettä hakemuksesta

Hyödyllisiä verkkolinkkejä

Opi tekemään oma video – cv | digitaitajat.eu

NäytönPaikka-nettipalvelu on ilmainen työväline, oman elämän tarkasteluun ja kirjaamiseen. Palvelussa voi tehdä esim. oman elämäntilannekartoituksen sekä verkostokartan. Lisäksi omat NäytönPaikka tiedot voi halutessaan jakaa näkyväksi omalle tukiverkostolle. | naytonpaikka.fi

cv-pohja | socom.fi/wp-content/uploads/2017/12/CV-template-Word.pdf

Ann-Mari Dufva & Nadezda Kärmeniemi

OSAAJATORIT

Käytännön toteutus

Osaajatorin tavoitteena on tukea maahanmuuttajataustaisten naisten osaamisen markkinointia työelämän edustajille. Tavoitteena on tukea myös työllistymisestä sekä helpottaa maahanmuuttajanaisten työmarkkinoille pääsyä tarjoamalla mahdollisuus tutustua suomalaisiin toimintatapoihin ja yrittäjyyteen.

Osaajatori tarjoaa avoimen kohtaamispaikan maahanmuuttajanaisten sekä työelämän välille, jossa osaamisen markkinointi tapahtuu messukävelyn muodossa. Tapahtumaan kutsutaan alueen työelämän eri organisaatioiden edustajia, alueen maahanmuuttajanaisia sekä kokemusasiantuntijoita, jotka toimivat tilaisuuden mentoreina.

Osaajatori on foorumi, jossa maahanmuuttajanaiset pääsevät kertomaan omasta osaa-

misestaan, voivat tuoda esille työelämään ja työllistymiseen liittyviä kysymyksiä sekä saavat tietoa eri organisaatioiden toiminnasta, työ- ja kieliharjoittelupaikoista sekä vapaaehtoistoiminnasta. Osaajatorilla voi myös halutessaan saada kontaktin yritysneuvojaan sekä osallistua työhaastattelusimulaatioon. Tapahtuman aikana maahanmuuttajanaيسilla on mahdollisuus täyttää omaa henkilökohtaista työllistymisen edistämiskarttaa sekä pitää kirjaa mahdollisista uusista työelämäkontakteista. Osallistumista tuetaan tarjoamalla tukea eri kielitarpeisiin.

Kokemus: Osaajatori tarjoaa osallistujille uusia kontakteja, jonka aikana voi syntyä uusia konkreettisia toimenpiteitä työllistymisen mahdollistumiseksi. Osaajatorista saatu palaute on ollut myönteistä ja malli on vaikuttanut toimivalta foorumilta.

Kuva 1: Osaajatorien toteutusmalli

Henkilökohtainen työllistymisen kartta

1. Mikä ammattiala sinua mahdollisesti kiinnostaa?
Haluaisitko jatkaa kotimaassasi hankitun osaamisen kehittämistä vai aloittaa aivan uudella uralla?

.....

.....

.....

2. Sinulla on mahdollisuus selvittää osaajatorin aikana:
» Mikä oppilaitos järjestää sinua kiinnostavia koulutuksia?

.....

.....

.....

» Missä organisaatiossa voisit tulevaisuudessa mahdollisesti työskennellä?

.....

.....

.....

3. Kuka voi tukea sinua työllistymisessäsi/
kouluttautumisessasi? Keneltä voit saada neuvoja/tietoja/tukea?

.....

.....

.....

4. Mitkä ovat omat resurssisi?

» Ammatilliset taidot

.....

.....

.....

» Henkilökohtaiset piirteet

.....

.....

.....

5. Tärkeät yhteystiedot, jotka sait tapahtuman aikana?

.....

.....

.....

6. Mitä olet oppinut tänään? Mitä oivalsit?

.....

.....

.....

7. Pieni teko, jonka aiot toteuttaa seuraavan 24 tunnin sisällä, mikä vie sinua eteenpäin urallasi?

.....

.....

.....

Sanna Haapanen

Palautteen kerääminen

Palautteen keräämisessä kannattaa kokeilla erilaisia toteutuksia, joissa palautteen antaminen on kielellisesti tehty mahdollisimman helpoksi. Kyselyn ja kuvallisessa muodossa annettavan palautteen lisäksi hankkeen työpajoissa ja tapahtumissa on käytetty soveltuvilta osin avointa palautekeskustelua.

Palaute / Feedback / ردود الفعل / Отзыв

Päivämäärä / date / تاريخ / дата

Tapahtuma oli minusta...

In my opinion, the event was...

في رأبي، كان الحدث

По-моему, мероприятие было...

Tapahtumasta saamani tieto tai osaaminen on...

The knowledge or know-how I got from the event is..

هي الحدث هذا من عليها حصلت التي الدراية أو المعرفة

Знания и умения, полученные мной на

мероприятии ...

Mastohankkeessa käytetty palautepohja

Pasi Toropainen ja Maina Seppälä

YRITTÄJYYDEN EDISTÄMINEN

Ksenia Sharapova & Tuija Suikkanen-Malin

HENKILÖKOHTAINEN YRITTÄJYYSVALMENNUS

**Esimerkkejä maahanmuuttaneiden naisten poluista
yritystoimintaan:**

1. Lastenlääkäri kotimaassa
– kosmetologi ja yrittäjä Suomessa
2. Opettaja kotimaassa
– fitness-ohjaaja ja kääntäjä
Suomessa, sivutoiminta
3. Sosiaalipedagogi kotimaassa
– jooga-ohjaaja Suomessa, sivutoiminta
4. Biologi kotimaassa
– jooga-ohjaaja Suomessa, sivutoiminta
5. Journalisti kotimaassa
– parturi-kampaaja Suomessa, kotiyrittäjä
6. Opettaja kotimaassa
– manikyyritekijä Suomessa, yritystoiminta

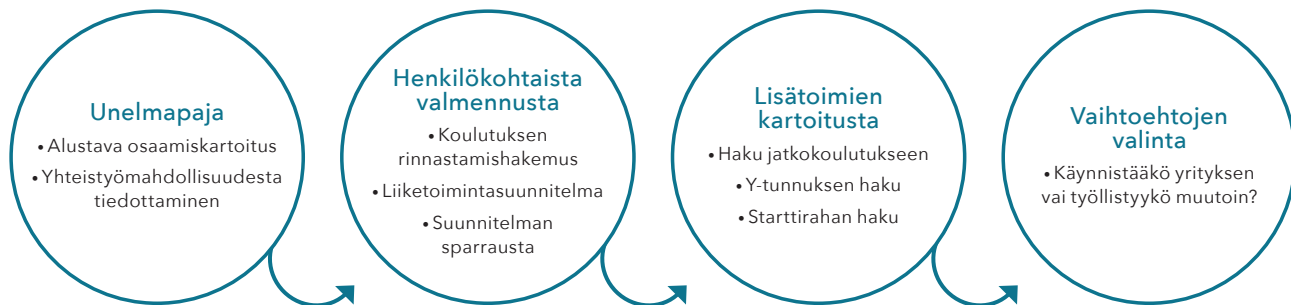
**Tarina henkilökohtaisesta
yritysvalmennuksesta**

Nainen on muuttanut Suomeen reilut 3 vuotta sitten. Omassa kotimaassaan hän on suorittanut taidealan koulutuksen ja hänellä on kotimaastaan työkokemusta opetustyöstä.

Kielikurssit käytyään hän oli hakeutunut taidealan ammatilliseen oppilaitokseen, jossa suoritti ammatillisen 2. asteen tutkinnon.

Hankkeessa:

- Hän osallistui MASTO-hankkeen Unelmapajaan monikulttuurikeskuksessa. Hänellä oli runsaasti ajatuksia ja haaveita mm. taidekerhojen pitämisestä lapsille,

mutta käytännön toteutuksen tasolla häneltä puuttui tiedollinen perusta.

- Masto-hankkeen yksilöllisen valmennuksen avustuksella hän on perustanut oman yrityksen ja hänellä on kaikki valmiina toiminnan aloittamiseen. Toistaiseksi hänellä on ollut kuitenkin runsaasti muuta työtä, joten yritystoiminta ei ole vielä alkanut.
- Vuonna 2016 hankkeen yksilövalmennuksen avustamana hän sai Opetushallitukselta päätöksen tutkinnon rinnastamisesta vastaamaan suomalaista tutkintoa. Tutkinnon hyväksymisen perusteella keväällä 2017 nainen lähetti projektityöntekijä

avustuksella Tampereen yliopistoon hakupaperit taideopettajakoulutukseen.

- Hän aloitti opettajakoulutuksen syksyllä 2017 ja tavoitteena saada opinnot valmiiksi joulukuussa 2017, jonka jälkeen hän on kelpoinen taideopettajan pätevyyteen Suomessa.

Oman aktiivisuuden ja innostuneisuuden vuoksi hän on saanut runsaasti kontakteja ja aloittanut instituutin yhteydessä lapsille tarkoitettun taidekoulun. Lisäksi hän on aloittanut ohjaajana toimimisen monikulttuurikeskuksen lasten taidekerhoissa. Hänellä on runsaasti suunnitelmia ja ideoita tulevaisuuden suhteen.

Sanna Haapanen & Tuija Suikkanen-Malin

KÄYTTÄJÄPROFIILIT

Käyttäjäprofiilit perustuvat Kymenlaakson alueella hankkeessa tavattuihin yli sataan henkilöön ja erityisesti Unelmapajoissa elämäänsä sekä unelmiaan avanneiden 60 naisen tarinaan. Profileja on arvioitu yhdessä myös maahanmuuttajanaisten kanssa.

Taustatiedot:

Noin 40-vuotias
Asunut Suomessa
melko pitkään
Osaa suomen kielen hyvin,
tulee toimeen erilaisissa
vuorovaikutustilanteissa
Lapset kouluikässä

Asenne ja arvot:

Asennoituu positiivisesti
tulevaisuuteen. Arvostaa
toimivaa arkea ja kotia
sekä perhettä

Koulutus:

Haluaa työllistyä alalle,
johon koulutus tai haluaa
vaihtaa alaa. On valmis
uudelleen kouluttautumaan
kiinnostavalle alalle, jos
koulutus on mahdollinen lähellä
omaa kotipaikkakuntaa

Tulevaisuus:

Unelmoi aiemman
koulutuksen
laillistamisesta sekä
arjen ylittävistä asioista,
kuten lomamatkoista.
Haaveissa omistusasunto.

Taustatiedot:

20-30-vuotias
Mahdollisesti puoliso
ja pieniä lapsia

Koulutus:

Tarve vahvistaa suomen kielen
taitoa ja opiskeluun liittyviä
taitoja. Tarvitsee apua ja
ohjausta koulutusvaihtoehtojen
löytämiseen ja valintaan.

Halu ja innostus löytää
kiinnostava ala ja opiskella
unelma-ammattiin.

Asenne ja arvot:

Asennoituu tulevaisuuteen
avoimesti ja on
vastaanottavainen uusien
asioiden edessä. Arvostaa
perhettä ja koulutusta.

Tulevaisuus:

Tavoitteet liittyvät vahvimmin
sopivan koulutuksen
löytymiseen ja opiskeluun.
Toivoo tulevaisuudessa
työskentelevänsä unelma-
ammattissaan.

Työnhakija

Taustatiedot:

25-60-vuotiaita
Tilanne kotona mahdollistaa työskentelyn kodin ulkopuolella.

Koulutus:

Henkilöllä on jonkinlainen ammatillinen koulutus kotimaastaan tai Suomesta. Tarpeet liittyvät suomen kielen osaamiseen ja työnhakutaitoihin.

Asenne ja arvot:

Motivoituu paremmasta toimeentulosta ja sosiaalisten kontaktien löytämisestä Suomessa. Asennoituu tilanteeseen melko positiivisesti, mutta arjen realiteetit tunnistaen.

Tulevaisuus:

Tavoittelee itsenäistä toimeentuloa sekä toimivaa arkea koko perheelle Suomessa. Haluaa päästä osaksi suomalaista yhteiskuntaa ja verkostoitua.

Taustatiedot:

30-45-vuotias
Vielä perheetön
tai pieni perhe.
Mahdolliset lapset
jo kouluiässä.

Asenne ja arvot:

Arvostaa asiantuntemusta
ja osaamista. Hänellä on
päämäärätietoinen asenne.
Motivaation taustalla halu
tuoda oma osaaminen ja
harrastuneisuus esiin.

Koulutus:

Korkeakoulutettu omassa
maassaan. Osaamistarpeet
liittyvät yrittämiseen
Suomessa, verkostoitumiseen
ja suomen kielen taidon
kehittämiseen. Tarvitsee
henkilökohtaista tukea
yrittämisen alkutaipaleelle.

Tulevaisuus:

Tavoittelee oman
osaamisen näkyväksi
tekemistä ja toimeentuloa
itseä kiinnostavien
aiheiden parissa. Haluaa
tulevaisuudessa itse
työllistää itsensä.

Taustatiedot:

50–65-vuotias
Puoliso ja mahdollisesti
jo aikuisia lapsia
Haasteena terveyteen
ja hyvinvointiin
liittyvät tekijät

Asenne ja arvot:

Asennoituu
kriittisesti tarjottuihin
mahdollisuuksiin. Arvostaa
terveyttä ja hyvinvointia
yleensä sekä perhettään.

Koulutus:

Koulutusasteet
vaihtelevat.

Tulevaisuus:

Haluaa löytää omaan
terveydentilaan sopivan
työn tai aktiivista tekemistä.
Tavoittelee työtä, joka on
kiinnostava ja jossa kokee
itsensä tarpeelliseksi.

Taustatiedot:

50-60-vuotias

Monesti suomalainen puoliso, lapset aikuisia ja asuvat omillaan joko Suomessa tai entisessä kotimaassa

Asenne ja arvot:

Asennoituu mahdollisesti passiivisesti tarjottuihin mahdollisuuksiin. Arvostaa kotia, perhettä ja ystäviä.

Koulutus:

Matala koulutusaste tai ei lainkaan ammatillista koulutusta. Tyydyttävä suomen kielen taito, joka johtaa siihen, että helpommin lähestyy omaa äidinkieltä puhuvia ryhmiä.

Tulevaisuus:

Tavoittelee eläkkeelle pääsyä ja toivoo elävänsä terveenä. Tarve löytää sosiaalisia kontakteja, ei näe työllistymistä mahdollisuutena. Suomen kielen vahvistaminen tärkeää.

Taulukko 1. Käyttäjäprofiilien polut ja tuen tarpeet

Käyttäjäprofiili	Koulutus kotimaasta	Kielitaito ja tarve opetuksesta	Tuen tarve	Tavoite/haave
Uralla etenijä	Ammatillinen/ korkeakoulutus	Osa suomea tai tarvitsee ammattikielen opetusta	Apu koulutuksen rinnastamiseen sekä moninaisien työkokeilupaiikkojen löytämiseen, hyöty mentoroinnista	Työllistyminen
Kouluttautuja	Ammatillinen koulutus	Osa suomea tai tarvitsee ammattikielen opetusta	Tietoa kouluttautumismahdollisuuksista ja -vaihtoehdoista	Koulutuksen kautta työelämään
Työnhakija	Ammatillinen tai peruskoulu	Tarvitsee ammattikielen opetusta	Tietoa työelämätaidoista ja työllistymismahdollisuuksista	Työllistyminen
Yrittäjä	Korkeakoulutus	Osa suomea	Tietoa yrittäjyydestä ja apua verkostojen rakentamiseen sekä yritysmentorin saamiseen	Yrittäjyys
Kuntoutuja	On koulutusta tai ei ole	Voi tarvita kielen opetusta	Kuntoutusta	Osa-aikatyö kuntoisuuden mukaan
Eläkeläinen	On koulutusta tai ei ole	Voi tarvita kielen opetusta	Ohjausta järjestö- tai harrastetoiminnan piiriin, jossa kielitaito pysyy yllä ja tuttavaverkosto kasvaa	Harraste- ja/tai järjestötoiminta

KIRJOITTAJAT

Ann-Mari Dufva,
1.8.2017 alkaen, projektityöntekijä, XAMK

Daniela Grudinschi,
projektityöntekijä, Socom

Sanna Haapanen,
palvelumuotoilun opettaja, XAMK

Minna Halinen-Balkir,
lehtori, Saimaan Ammattikorkeakoulu

Sari Jokimies,
lehtori Saimaan ammattikorkeakoulu

Nadja Kärmeniemi,
15.9.2017 alkaen, projektityöntekijä, XAMK

Virpi Ristimäki,
projektipäällikkö, Saimaan
ammattikorkeakoulu

Maina Seppälä,
projektikoordinaattori, Socom Oy

Ksenia Sharapova,
21.8. saakka, liiketalouden opettaja, XAMK

Tuija Suikkanen-Malin,
projektipäällikkö, XAMK

Pari Toropainen,
Business Advisor, Wirma

